

علوم اقتصادیه و اجتماعیه

مجموعه علامہ

هر آيت برنجی کوفی نشر اولنور

مؤسسی :

احمد شعیب، رضا نوین، محمد مبارک

مترجمان :

اشار : فائق زهت . - حیات اجتماعیه : بدیع نوری . -
روسیه : احمد شعیب . - بودجه . - استقراضات . -
فرانسه اختلال کبیری : احمد شعیب .

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد مبارک

امور اداره و تحریریه : نور عثمانیه جوارنده ملین اداره خانه سی

نسخه سی : ۱۰ فروش

استانبول

باب عالی جاده سنده هلال مطبعه سی، نور ۶۶

تجربات محیطی و معشریہ

— مابعد —

روسیہ نك نه شمالی ونه ده جنوبی مستقلاً احتیاجاتی تدارك ایدہ من .
شماله جنوبك بغدادی ، جنوبه ده شمالك اودونی لازمدر . هر ایکیسی ده
بر مر بوطیت مشتركه ایچنده درلر . دینله بیایر كه بوقوجه قطعه اتحاد
سیاسی ایچین یابیلشدر . بوراده کی صحاری واسعه اتحادی فرانسه ویا
ایتالیادن دها زیاده بر سرعت وسهولتله تأمین ایدہ جك وضعیتده در .
بوقطه دن روسیه آمریکا حكومات متحدہ سندن فضله طبیعتك لطفنه
مظهر اولمشدر . آوروپا کی آسیاده ده روسیه نك اوزرنده اجرای
حاکمیت ابتدیی تارلانی تمیه ایدن هپ طبیعتدر . آسیای روسی ، غربی
سبریا روسلر ایچین یابانچی بر مستعمره اولمایوب آوروپاده کی اراضیسنك
بر امتداد طبیعیسی در . ایشته بوندن دولانی دركه روس ایمپراطورانی
بر بنای متیندر ؛ بعض فاتحلرك وجوده کتیردکاری ناپایدار مبانییه
بکزه من . روسیه هیأت مجموعہ سی داخلنده بر قالمقندن امیندر . طبیعت
بویوك پی یردن اول روس ایمپراطورلنك بلاتی ترسیم اتمشدر . فقط
بویوك چرچیوه نك ایچنی او نه زمان و ناصل دولدوراجق ؛ کره ارضك

اك واسع مملكتك آتیده نفوسی نه قدر اوله حق؟ بوسوالرك جوابی
بزه استقبال ویره جکدر .

روسیده نظر دقتی جالب شیلردن بری ده نفوسك بر صورت غیر
متساویده کثافتیدر . عینی ساحه ده اولان بعض یرلر دیگرلردن یوز
دفعه فضله نفوسه مالکدر . بونك سببی بعض شرائط تاریخیه و محیطیه در،
تزاید نفوسی حیات زراعیه نك اتساعندن بکله ملیدر ؛ حال بوکه زراعت ده
صناعت قدر شرائط مادییه تابعدر . بنساء علیه تزاید نفوس ؛ اقلیمه
درجه رطوبته ، موقع جغرافییه و بوتون بونلرك فوقنده طوبراغك
قوة انباتیه سنه مربوطدر . آوروپا کی آسیا جهتهنده چار ، تزاید
نفوسی طوبراقدن ، زراعتدن بکلیه جکدر . مع مافییه بوبابده زراعت
یکانه منبع دکدر . مراکزده کی صناعاته ثروت و نفوسك تزایدینه
یاردیم ایدر ؛ حتی صنعت بعض مواقعه زراعتده طرق جدیده کشاد
ایدر . روسیه نك حال اقتصادیه تنقیدر ایچین اولا شوراسنی بیله لم که
بو یوک پییه زماننده آنجق اون بش میلیون نفوسه مالک اولوب اون
سکزنجی عصرک اواسطنده ایسه اهالی ساکنه سی فرانسه دن دها آزدی ؛
اون دوقوزنجی عصرک ابتداسنده ایسه نفوس مملکت بوکولکی آلمان
ایمپراطورلغندن دها آزدی . ایشته روسیه بویه بر چوق نقطه لردن بر
مستعمریه مشاهددر . حیات تاریخیه نك اک مهم قسمی تاریخ استعماریدر .
ایشه اولاً غرب بدن باشلامش ، بالا خره شمال و مرکز کچمش وزمانزده ده
جنوب و شرق جهتلرنده چالیشقده بولونمشدر . دنیر ، دون ، وولغا
ایرماقلرینک اشاغی حوضه لری بواعتبار ایله میسیسی و میسوری نهرلریله
قابل قیاسدر . طبیعت استعماریه شهرلرك تاریخ تأسیسلرنده وسرعت
ترقیلرنده مرئیدر . دوق دوریشلیونك بنا ایتدیکی اوده ساك هنوز

بر عصر اق حیاتى واركن بوكون دو آن وهاورك مجموع نفوسنه مالكدره.
دینه بیلیرکه اوده سا یکی روسیه نك پائختیدر . آمریکا و آوسترالیا استعمار
ایچین هر سنه اوروپادن یوزلرله بازوان مساعی و میلیونلره سرمایه
آدقلری حالدہ روسیه بو امر عظیمی هیچ بر طرفدن معاونت کورمکسزین
باشه چیقارمشدر . ایشته روسیه نك پایدینی شی ۱

واقعا روسیه اوله آلمانلار صوکره تورکیه و آوسترلادن مهاجرلر
کلشدر . وقتیلہ جرمنلر ایچین ایلک مخرج روسیه ایدی . قاتهرینا
ودیکر روس حکمدارلری طرفسندن اونلر دعوت اولونورق اراضینک
نك کوزل پارچهلرینه یرلشدیرلدی . بوكون روسیاده مقداری برقاچ یوز
بیک اولوب مذهبلرنی ، لسانلرنی ، اخلاق وعادتلرنی محافظه ایتشلردر .
تحت تابعیتده بولونقلری دولتمده بر صنف مخصوص تشکیل ایدر .
اجنبی کی یاشارلر . فکر انتظام ، فکر اقتصاد ، فکر عالیه اوصاف
میزلرندندر . بوندرک روسلر اوزرنده ماده تأثیرلری هیچ ، اخلاق
نقطه سندنده جزئیدر . روسیانک ترقیسنده حازنفوذ اولان بومستمرلر
دکلدر . بالطریق ایاتلرنده کی آلمان زادکانی ایله پترسبورغه جلب ایدیلن
آلمان علماسی در . مذهبک وحدتی ، لسانک قرابتی اعتباریه روسیه
باشقه یرلردن ده بر چوق مهاجرلر جذب ایتمشدر . ایشته روملر ،
رومنلر ، صربیلر ، دالماسیالیر ، بلغارلر ، روتنلر ... بو قیلدندر .
فقط بو اقوام مختلفه نك هجرتلری تاریخ استقلاللرنده بری آرتق کیلشدر .
جنوبک ترقیات تجاریه و بحریه سنه ایلک حرکتی ویرن شرقدن کلن
ملتلردی . اونلر روسیه یه هم تجار و همده کمچی تدارک ایتدیلر .
اسکیدن قارا دنز و آزوف لیمانلری بر بونان بلده سی کیدی . قسماً یه
اوله در . لکن اساساً نه آلمانلرک ونده اقوام شرقیه نك روسیه یی استعمار

خصوصاً بویوک بر حصه لری یوقدره روس طور اغنك اك بویوك مستعمری روس ملتی ، کویلیسیدر . روسیه نك وظیفه سی بر طرفدن قومی تربیه دیگر جهتندن ده طور اعی آچقادی . فقط بو بایده نه قدر مشکلات و موانع موجوددی ... حاصلی روسیه یکی بر مستعمره دره غرباتی ، خصوصی و عمومی خطیاتی بوندن ناشیدر . روسیه بیک سنه لك بر ایمپراطورلق اولدینی حالد بر ویا ایکی عصرلق مستعمره در . بو اوایل بر مملکت که هم اسکی وهم ده یکدر .

عینی زمانده شرق و غربی ایکی مختلف سیمایه مالکدر . نظر دقتی جلب ایدن اضدادك مولدی ایشنه بو ائینیدر . بو ، روسلرک افکارنده ، حسابانده حتی اطوارنده بیله مرئیدر . روسیه ، رولنی اوکرنه دن صحنیه کیرمه که مجبور اولان بر آقنوره ، یاخود انانی صباوتنده درجه کافیده تربیه ایدله دیکندن دولایی وقت که ولتنده اکاله مجبور اولان آدمک حالنه بکزر . روسیه مادی و معنوی هنوز طریق تشکله بر قومدر . بر عصر صوکره کندیسيله مبارزه ابدیه چک اقوامک مواجهه سنده بوکون بلکه اوضعیفدر . لکن روسلر بیلورلرکه زمان قومک قوت و قدرتی اراضینک وسعتی مرتبه سنه چیقاره جق در .

بر قومک منشائی ، اقامت ایتدیکی مملکتی طانیق مورخلر و واضع قانونلر ایچین قطعاً لازمدر . اولاً طبیعتک انسانلر اوزرنده کی تأثیراتی تدقیق ایتمه لیدر . عالم خارجی ایله تربیه تاریخیه و مذهبییه نك تحت تأثیرنده قومک روحی ، طبیعت اساسیه سی تشکل ایدر . پولتیقه ده روح الاقوامی طانیق فرضدر . فرانسه نك بویوزدن جهالتیدرکه برنجی ایمپراطورلق کی ایکنجی ایمپراطورلغک ده کال سرعته سقوطنی حاضر لامشدر .

برنجی ناپولیونک انکلیرلرله اسپانیوللرک ، اوچنچینک ده ایتالیانلرله

آلمانلارک قوای قومیه لرینی تقدیر ایدمه ییشی فرانسه نك معلوم اولان سرگذشت مصائبی تولید ایتمشدر . بر قومك طبیعتی تاریخك مجاریسنی تبدیل ایدن عواملدندر . بر آدمك طبیعتی کی قومك فطرتی ده قاننه ، محیط مادیسنه ، تربیه اخلاقیه سنه مربوطدر . اقوامی تتبع ایدرکن عوامل ثلاثه نامی ویریلن عرق ، طبیعت ، تاریخ هیچ برزمان اونوتولمالیدر . واقعا اقوامك قانی اشخاصدن ده ازیاده مخلوط اولدیغندن بحق تعیین ایتك چوق مشكلسه ده ائزدن کلدیکی قدر اوکرئمکه چالیشمالی بز .

بر ، ایکی عصر دنبری اقلیمك تأثیرات سیاسیه سی حقتده آوروپاده پك چوق شیار سولیتمشدر . حال حاضرده کی معلوماتزه نظراً اقلیمك اعضا و امرجه اوزرینه بالا واسطه اولان تأثیراتی قنأ صورت قطعیده تعیین ایدمه یورز . ایلك دفعه مونسکیو اقالیمه دائر بر نظریه سیاسیه سرد ایتدی . خطا آلود سیاحتنامه لر ، ناتمام ترصدانه مستند اولان بوشبیت اوزمان هنوز ناهنگام ایدی . مع مافیه عصر اخیر دنبری اوقدر مسائلی تنویر آیلین فن ، هنوز بونظریه اوزرینه بر ضیای وضوح نشر ایتمه دی ... برودتك حیات حیوانیه و نباتیه اوزرینه اك عمومی تأثیری اویوشقلاق و بعضاده فعالیت حیاتیه نك موقتاً تعطیلیدر . نسخ نباتاده جولان ایتدیکی کی قانده حیوانانك طهارلرنده پختیلا نیر . بونلرك چوغنی قیشی بر حال تخدرده کچرر . انسان بنیه سی ، صناعت و مدنیتی سایه سنده حیوانانك دوچار اولدینی بواویقودن کندیسنی قورتارا بیلورسده طبیعتده اوقدر عمومی اولان قان و حیاتك بطائت ورخاوتندن تخلص نفس ایدمه یور . مونسکیو اقالیم باردینی فعالیت ، جسارت ، حریت وطنی یامشیدی . احتمالک برودتك برحد اعتدالده بولوندینی مملکتلرده بوفکر دوغرودر ؛ فقط شمالک او دهشتلی صوئوخی جنوبك حرارتی کی مؤثردر . قیشده

یاز کی انسانی رخاوت تنہا پرورانیہ سوق ایدرہ حتی او آغیر البسہ لک بیلہ اوزریمزده بر تائیری واردر . بناء علیہ روسلرہ واکثریا اسلاو قانہ اسناد ایدیلن عطالت و بطائی اقلیمہ عطف ایتہ لیدر . مع مافیہ شمالک بویوک بر فاندہ سی واردر . چونکہ برودت انسانی استراحتہ سوق ایتہ کلہ برابر ایشسزلکہ نادراً محکوم ایدر . زیرا سہی و عملہ برودتہ قارشی قوللازیلان علاج لردن بریدر . شمال احتیاجاتمزی تنقیص ایدہ جکی یرده ترید و بناء علیہ بو جہتدن بزی چالشایہ تشویق آیلا . قبشک اکلنجہ لرینہ مقابل مساعیسیدہ واردر . ہر یر کی روسیادہ موندن اکلنجہ لری قیش موسندہ باشلاز ؛ کویلردہ ایسہ تام عربہ ایلہ چالشقی زمانیدر . روسیہ کبی بویوک بر قطعہ دہ مسافہ پک زیادہ حاز اہمیتدر . یازین یولار پک فنا وغیر کافی ایکن قیش قارلہ ہر طرفی اورتہ رک غایت منتظم یولار وجودہ کتیر . بوسایہ دہ پنارلر قورولور ؛ یوللردہ فعالیت ، بر حیات اقتصادی حاصل اولور .

اقلیمک تأثیرات فیزیولوژیہ سی بحق تعین ایتک مشکل ایسہ دہ تأثیرات اقتصادی سندن بعضیاری دہا زیادہ بر وضوحلہ کورولہ بیلور . انکلینز بیقل دیرکہ : « مرتفع عرضلر آلتندہ یاشایانلر دہا رحیم بر سما آلتندہ یاشایانلر کبی سہی و عمل ایچین عینی ذوقہ ، عینی قوتہ اصلا مالک دکلردر . » بیقل بو کیفیتی انای شتادہ سہی و عملک انقطاع مجبور یسنہ عطف آیایور ؛ بر طرفدن صوتوق دیکر جہتدن کونلرک قیصہ لنی بر چوق آیلا زراعی ایشندن آلیہ قویسور . صوباسنک باشندہ خورولدامقدہ اولان روس کویلیسی ایچین قار یاغارکن تارلا سسندہ یا باجق بر شی یوقدر ؛ بو انقطاع سہی و عمل ایسہ فکر تعقیب و اطرادہ پک مضردر . آجی و متلون بر اقلیمک تحت تابعیتندہ زراعت و صناعت پک چوق مشکلاتہ مدف اولور .

احتمالکه بواو بفولنسزلقلر روسلرک طبیعتیه بیله سرایت ایدیور . بوتون اشکال مختلفهسی آلتده ممارسات بدنیهنک بوشمال اولادلری ایچین هیچ بر جاذبهسی یوقدر . بو نقطهدن روس انکلزک تماماً عکسیدر . روسلرک بایراملرنده اُک سوکیلی اُکلجهسی استراحت وعدم حرکتدر . بورخاوت خصوصنده اقلیم وعرق کی احتمالکه طرز ادارهده علاقه دارد . برودنک اُکمهم تاثیر فیزیولوژیسی ایسه تنفسی تسریع ایده رک ، جکرلرله قانده دها شدتلی احتراق وجوده کتیره رک حرارت حیاتیه ایچین دها قوتلی اغذیهیه لزوم کوسترمسیدر . قطبیه تقرب ایدلدکجه انسانه قاربون و آزونجه دها زنکین بر غذای حیوانی لازمدر . حالبوکه اقلیم شمالیهده تاثیر برودتله طوپراغک قوه انباتیهسی اقلیمک ایجاباتیهلرک آز متناسبدر . بورالرده هوانک ایسته دیکی غذای طوپراق پک چوق مشکلاتله احسان ایدر . ایسته منابع و احتیاجات آراسنده کی بوموازنه سزلک روس ملتک مزاجی اوزرنده نتایج وخیمیهی موجب اولمشدر . کتله ناس عصرلرله تماماً نباتی بر غذایه محکومدی اونلر صوبوق بر مملکتده اقوام جنوبیه کی یاشامشدر . طوزلامش ات استعمالی هنوز یکیدر . کویلیلرک قسم کلیسی اتی آنجق بایراملرده طاتارلر . غانک اسایی چاودار اککی ، بوغدای چورباسی ، قورومش مانطار و طوزلامش بالقدر . بوکا خرسیتیانلرک پرهیزلرییه علاوه ایتمه لیدر . بناء علیه یالکز مسکرات بو غیر کافی اغذیهنک یرینه قائم اولمشدر . روسلرک ایکی ملی ایچیکلری وار . بری خفیفجه تخم ایش چاودار صوبی ، دیکرییه استعمالی هان چین درجه سنده نعمم ایدن چایدر . هراوده بر سماور وارددر . وودقاییه اونوتاملی . دقت ایدلمشدرکه سر خوشلق درجه عرض ایله متزاید کیدیور . بر سچلیه لیده پرهیزکارلاق ناصل طبیعی ایسه ذوق کشولده

روس کویلیسندہ اولیہ طبیعی در . بو ، فضاخت اخلاقہ دن زیادہ اقلیمک
بر قصوریدر . کوزل بر طرز تعدی بولخادقہ راقی کویلی ایچین دائمہ
قنا بر مقوی اولقده دوام ایدہ جک در . روسلر مشروبات کثولہ یی
ایچمز لر ؛ اونی بر حملہ دہ یوتار لر . لکن روسلر اساساً دانیمار قہ لیلردن
و بلکه انکلیر ، آلمان و فرانسزلردن دہا آز ایچر لر . بر چوق کویلیلر
ہفتہ لہلہ آغیزلرینہ بر داملا راقی قوممازلر .

قومک پک فنا اولان شرائط صحیہ سی حال اقتصادیسندہ تأثیر ایدر .
غیر کافی برغدا کویلینک سعی و عمل قدرتی دہ تنزیل ایدہ رک اوندن ذوق
و احتیاجی دہ آلیور . ضعیف بر قاتیفہ آلیشہرق آرتق اونکلہ قناعت
ایتمک باشلا یور . بویلہ بر طرز تعدی صوتوق بر مملکتدہ البتہ صحت
و عمر بشر اوزرینہ بر تأثیر مشنوم اجرا سندن خالی دکلدر .
بو ، ایستاناستیق لردہ مرئیدر . بوتون روسیہ دہ اوتوز بش یاشنی کچلرک
عددی اکثر ممالکہ نسبتلہ آذر . آلتش یاشنی متجاوز اولانلر ایسہ
دہا آذر . وفیات بالخاصہ جوجوقلردہ پک زیادہ در . نازک جوجوقلر
روسیہ دہ نامہنکام اولومہ محکومدز . بواقلم نتیجہ دہ اک قویلری دہ کیریورہ
روسلرک مزاجی عمومیتلہ لفاوی اولدیفندن صراچہ دہ چوق اولویور .
اک تہلکلی زمانلر بوبوک صوتوقلر دکل ، ایلک و صوک ہار موسعلریدر .
اقلیمک قرار سزلقندن ہر نوع خستہ لقلر ، ہلہ امراض ساریہ پک مساعد
شرائط بولویور . طبقہ بالا منسوبینک غدالری موقعلہ متناہبدر ؛ فقط
بونلرک دہ طرز حیاتلری فنادر . ہیچ بر یردہ کیچہ ایلہ کوندوزک انتظام
طبیعیسی روسیہ قدر دیکشمہ مشدر . بو ، حملہ عصیہ نک حساسیتی تزیید
ایدیور . دیگر جہتدن بروودہ قارشی اتخاذ اولونان تدایردہ ضعی دکلدر .
قیشہ مقاومت ایچین غایت آغیر و نادر آ تجدید ایدیلن پیس بر هوا ایچندہ

باشاملیدر . آتش و صوبا ایله بر اقلیم صناعی وجوده کتیر بلیور ؛ و عینی کونده مثلاً جنوبک یازندن شمالک قیشنه کچمک ایجاب ایدیور . اقلیم صحت کی نظاقتده مانعدر . مردار بر هوا ایچنده بیکرله طفلی حیوانات یوزویور . قاضورات اولرک خارجنده در . بوزلرک چوزولدیکی موسمه روس شهرلرنده کی تعفن هیچ بر یرده حس اینلر . بوندن امراض ساریه و حتی وبا ظهور ایدیور . کویلیلر کچهک نه در بیلزلر ؛ عینی البسه ایچنده کچه و کوندوزی کچیرلر . بوندن باشقه اقلیم نزاکت اخلاق و عاداتده پک آز مساعدر . قیش کچهلرنده بوتون افراد عائله عینی اوطهده یاتارلر . ارکک و قادینده عفت غربدن دهها دوندر . ذکور و نسوان عربان بر حالده کورولمکدن اوتانمازلر . مثلاً یازین سورولرله قادینلر ایرماقلرده بی پروا بانو ایدرلر .

طبیعتک افکار و حسیات اوزرینه اولان تأثیراتی ده نظر دقنه آلمالی بز . روس طور اغنک و یردیکی ایلك حس مبارزه حیانددر . ممالک معتدلهده اولدیقی کی روسیهده انسان طبیعتی ارنوداماز . حیاتی قازانمق ایچین دائماً طبیعتله محاربه مجبوردر . بوتون بو محارجه تحمل ایتک لازمدر . باشلردن طبیعتک ربقه تحکمی آتمایه مقتدر اولامیان روسلر انسانلرک تحکمه دهها فضله بر صبرله انقیاد ایتدیلر . شدائد محیطیه روسلری بر اداره مستبدیه صانکه حاضر لامش و آلیشدر مشدر . استبداد طبیعتک مظالمه قارشى دهها خفیف کلدی . بوتون اقوام شمالیه بی بلا تفریق عاشق حریت ، جنوب اهالیسنی ده مبتلای اسارت یابان نظریه قدیمیه تماماً قبول ایتمه ملیدر . اقلیم و طبیعت قارشى مجادله نک ال زیاده انکشافه خدمت ایتدیکی اوصافدن بری ده آلام و فجایعه تحمل قوتیدر . ألم و اولوم مواجهه سنده روسلر درجه سنده سکینت و جسارتی محافظه

ایله ین پک آز قوم واردر . قریم محاربه سنده روسلر بر فریاد عصیان ، بر اینن اضطراب اظهار ایتکسزین یوللرده بیکرله محو اولمشدر . یالقان محارباتنک بوتون شدائد شتاییه سنه ، حرارتنه ، آجلفنه ، یورغونلغنه قارشیده عینی تحمل و توکل ایله مقابله ایتدیلر . روس عسکری بی شبهه آوروپانک قابلیت تحملیه سی اک زیاده اولان عسکریدر . بونقطه دن یالکز بزم قهرمان عسکرمن اونکله قابل قیاسدر . هر ایکسی ده آوروپا اقوامنک هیچ چکمدکری آلامه تحمل خصوصنده خارق العاده بر قوت و متانت کوسته ریرلر . حقیقت حال بویله اولقله برابر روس ماتی دنیاده اک از جدالجو بر ملندر . روخنده بر فاتح سوق طبعیسی یوقدر . اساساً صلحپرور اولوب محاربه یی بر بلای عظیم عداید . و اونی محضا آلهه و چاره اطاعتدن دولای متوکلانه ییار .

روسلرک طبیعتده مندج اولان خشونت و مرهتک امتزاج غریبی ده اقلیمه قارشیه مجادله نک بر نتیجه سی در . سرت و ظالم بر طبیعت روسلره مرحت و رقتی اوکرتمشدر . همچنسنک اضطراباتندن متأثر اوله رق وسی درجه سنده امداده شتاب ایدنلر اک زیاده مضطربلردر . حسیات طایفه ، فقرایه معاونت ، بدبختانه مرحت کی خصائل عالیه روس قومنک سجایای مشترکه سندندر . ظاهراً روسلر ظالم و سرت کورونورلر سنده حقیقت حالده رحیم و شفیق کیسه لردر . لکن گذرگاهنده بر مانعه یه مصادف اولور ، بر خصم ایله مجادله یه کیرسه خشونت طبعی غلبه ایدر . ظالم بر طبیعت قارنی بلا فاصله محاربه ایتمکه آلیشش اولان روس دشمنده حربک ظالم قانونارینی تطبیق ایدر . اختلاللرنده ، محاربات داخلیه سنده مرحتسز ، غدار اولیویرر . حکم و قدر و مصائب اوکنده سرفرویه آلیشش اولان او آخرلرینکده کندیسی کی اوکنده

با کله مسنی ارزو ایدر . قوته پرستش ایتمز سده حرمتی واردر . دیگر طرفدن طبیعتله جنگلشمسی روسی حیات حقیقیه آیشدیر مشدر . اک زیاده سودیکی علملر ؛ علوم حکمیه ، طبیعیه و اجتماعیه در . بوره آلیست مزاج صنعتنده ، تاریخنده ، فلسفه سنده مرئیدر . پاك چوق زماندنبری روس ادبیاتی حقیقیون و طبیعیون مسلكنه منسوبدر . اجنبی محررلر آراسنده اک زیاده اوقونان و سویلن امیل زولادر . احتمال که زولانك وقتله وطنندن زیاده روسیه در پرستشکارانی واردی .

بر آدمك مشربی ، اخلاقی کبی قاریشیق هیچ بر شی یوقدر . بو مشوشیت اقوامده دها زیاده دره هر یرده اولدینی کبی روسیه دهده طبیعت یالکز بنیه ، تغدی ، عادات اوزرینه دکل چشم مناظر پرسته کوستردیکی لوحلر ، بر اقدینی انطباعات ایله قوه مخیله و روح اوزرینه ده اجرای تأثیر ایدر . بو انطباعات روسیه ده پاك ساده در . اوراده سیاحك ایلك حس ایتدیکی شی حزن و ألم در . بو حزن ، بواج صیقندیس سها ایله اقلیدن کلپور . هر یر مستغرق ملال ، هر شی مغبر و حزن انکیز ، روس روحی غمکین بر حالده در . ملی موسیقیننده و شعرنده بو غم دها آبی مرئیدر . دائماً خندان و کبود بر سمانك لمسانی کورولن ناپولی شرقیلریله روس شرقیلری آراسنده نه تضاد ! ادبیات عالیه ده مأیوسیت دها نافذ ، دها آجیدر . لر مونتوفدن پوشکینه ، نکر ازوفدن تیوجه فیه قدر بوتون مسالك مختلفه ادبیه نك اشعاری یأس و ماتمله مشبوعدر . چونکه حیاتلری بویله در . شاعرلرینك اکثر بسی هنوز کنج یاشنده بر موت فجع ایله اولمشلردر . حزن ، استهزا ، شبهه ، روس ادبیاتنك اوچ رکنیدر . خنده لری بیله بر استهزای مرئیدر . مناظر محیطیه نك ویردیکی بو حزن شکل اداره حکومت ده تزید ایدیور ؛ و بو حال روس روحنی بعضاً

بر ميديتسينه سوق ايله ره آليست سوق طبيعيسنه غلبه آيلور و ياخود بونكله برطرز غريبده برلشيمور . ايشته بو حلات روحه نك غوغول ، دوستويى سى ، تولستوى اك مكمل انموذجلريدور . و بو محزونيت روح ملتده متوكل بر فائاليزمه منجر اولويور .

بر جهان تنه ي ناپذيرك ابعاد بى حدودينه بکزه ين روسيه ده انسان کنديسنى پك عاجز و پك كوچوك حس ايديور . لايعد كولار و بطلاقلر ، سواحلى هيچ بر كوبرو ربط ايمه ين نهرلر ، بى نهايه اورمانلر ، سمان باشقه بر پرده افق اولمايان سينلر روسيه ده انسانه دائماً نه كوچوك بر مخلوق اولديقى فخر ايتديرر . هند و يونانك حيرت ايتديكمز اورنكين اشعارينى بوراده طبيعت الهام ايتمز . عريان و بکسنق اولان طبيعت فكر ايجين جزئى منبه اولدينى كې شعر نقطه نظرندن ده پك آز اغديه به مالكدور . اسكى موسقوا انسانى همچانات ايجنده بر اقان مناظر علويه دن محرومدر . نه طاغلى نه ده دكزلى واردر . اورمانلى داغنىق والحق ، لاقلىنك سواحلى ده ماء راكد كې دوزدر . روسيه شمالك بخش ايتديكى احساسات عظمت غايتدن محرومدر . نه طالع لره دوكون ساحلره ، نه ديك آله لره ، نه التوات رقيقه سيله بردانلايه بکزه ين قوبورلره ونه ده غرابت قبالينه ، جوديه لره ، شلاله لره مالكدور . روسيه اراضى وسيعه سنده نه اشكال مختلفه ونه ده ألوان متنوعه ارايه ايدر . شاين تماشا و تصوير شيلر بر اجنينك نظرينه غير مرئى قاله جق درجه ده آزدر . اووالده سياحت هان دكزده سياحت حسنى ويرر . عيى واپور كې شمن دوفر كذرگاهنده ده اقشام ياتوب صبا حلين اويانديغكز زمان موقعك تبديله دائر بر شى كورمز سكر . يالكر كيهف ، لوغورد ، قازان كې بلاد مهمه اوزاقدن مهيب بر منظره به مالكدورلر .

طبیعت هر یرده بر . عینی نباتات ، عینی اغاجلر تکرر ایدر . کوزل اغاجلر نادر در . تارلارده بویله یکنسق . بو ، صانکه بی نهایه بر صورتده امتداد ایدن بر تارلا کیدر . نه بر کوچوک کوی ونه ده منفرد بر چفتلک مشاهده اولونور . کرک اورمانلرده وکرک سیپلرده انسان کندینی هر طرفدن احاطه آیلرین بو بی پایان وسعت ایچنده بولمقدن قورقار . کویلیلر آردسنده مرعی اولان ملکیت مشترکه اصولی ده طبیعتک یکنسقیسنی ترید ایدور . ملکیت مشترکه نک منابی عرقدن زیاده بر طرفدن طبیعتده ، دیگر جهتدنده حال مدیده در . یاشاق ایچین بر یرده طویلانقی ، یکدیگره تقرب اتمک احتیاجی طبیعتدن کلیور . وسعت بی پایان ایچنده انسانک باشنده قالمق ایسته میور . ذوق سیاحت ، ذوق ماجرا ده ینه طبیعتدن متولددر . کویلینک طوبراغه مر بوطیتی آذرر . مؤسسات ، اسارت ، طرز ملکیت هپ بوکا یاردیم ایدور . کویلینک قلبه سی اکثریا یانار . بالخاصه شمالی روسیه ده طاش آز ، کراسته چوقدر . بناء علیه بوتون شهر ، کویلینک قلبه سندن کلیسایه قدر هپ بر اغاجدن انشا ایدلشددر . وقتیلر پانختلر بیلر بو حالده ایدی . بویله بر مملکتده حریق کرک افراد وکرک جمعیت ایچین بر مدهش دشمندر . هیچ کیسه یارین کول اوله بیلر جک بر اؤک تنظیم و ترتینه چالیشمز . هر درلو ترقیات ایسه آرزوی نیکهستی سایه سنده در . بر شراره ایله محو اولمغه محکوم بر اقامتگاه نه دن مر بوط قالمالی ؛ او موقت بر شیدر . اخلاقک ، انتظامک ، اقتصادک اؤک بویوک برعاملی اولان اؤه محبت روسلرده آذرر . عمومیتله اقوام شمالیه اقوام جنوبیه دن دهها آز طوبراغه مر بوطدر . آلمانلر ، انگلیزلر ، اسقاندیناویالیلر هر سنه آمریقایه ، آوسترالیایه بر چوق مهاجرلر کونده ریورلر . لکن روس کویلیسنی مؤسسات ، افکار

باطله ، دين و پخته باغلار . اويالكنز كندى مملكتنده تبديل موقع ايتمكدن خوشلانير . ذاتاً مملكت آچيق بر تارلايه مشاهد . كندش هرالر انساني يورومكه تشويق ايدر . بويكنسق طور اقدء هيج برشى روسى توقيف ايتمز .

روسلك فكري ده آفاق و صحاريسى كي غير محدوددر . اك مفرط و منها نقطه قدر يوكسه اير . لكن طبعه پرايك آدملىر اولديندن حيات فكريده او قدر حياتلرينه رغماً حيات حقيقيه عالمده بر درجه قورقورلر ، روسلرده ملكه ابداعك مفقودى - اكر دوشرو ايسه طبعه عطف ايتمه ليدر . طور ارق شاعرلرينه مصنع و مرصع بر لوحه شعر ، رساملرينه الوان رقيقه و مذهبه ويرميور . او افكار انطباعاتي بك از تجديد ايد يور . بو حقيقتي كورمك ايجين بالا خره قريم واقفاسيه نك روس شعرنده نه عظيم بر تحوله باعث اولديغي بيله ليدر . روسيه ده تنوع ، شايدان تماشا و تصوير موضوعلر قطعاتدن زياده توالى مواسمندن كليز . ممالك جنوبيه ده مواسم آراسنده بك آز فرقلر وارددر . روسيه ده ايسه تماماً بونك عكسيدر . ايشته بوسايه ده روسيه ، طور اغشك ويرمكدن امتناع ايتديكي تنوع انطباعات و حسيه نائل اولور . بر آدم اوراده كوينى ترك ايتمكسزين آلى آي ايجنده اقاليم مختلفه نك بوتون الواحق مشاهده ايدر . بونوع تبدلاتكده مزاج و قوه مخيله اوزرنده كي تأثيراتى حائر اهميتدر . روسيه ده هر موسلك ايشلري اكلنجلري ، شرقيلىرى ، رقصلىرى وارددر . روسيه يي آكلامق ايجين طور اقدن زياده مواسمى تصوير ايتمه ليدر .

روس موسلمانلارنك اوزونى و احتمالكه اك شايدان تصويرواك كوزلى قيش موسيدير . مناظر برف نه قدر خوشدر . اونك كاه طونوق و كاه

پارلاق الوانہ بوزلرک تیرازہ لی صدفلرینی ده علاوہ ایتہ لیدر . هر شی
 طوپراق ، دکر ، نہر ، یول ، تارلا قارلر آلتسده غائب اولور . محبات
 ترابیه آزالیر . لوحہ شتا اولہ بر عظمت اکتساب ایدرکہ نہ بہار
 ونہدہ صیف چشم بدیعہ جوہ بر لوحہ کوسترہ بیلیر . بو یکرنک
 زمین اوستندہ کونش او درجہ شمشعہ پاشدرکہ کوز تحمل ایدہ من .
 شمالدہ قار بش آلتی ماہ بلا فاصلہ یردہ قالدیفندن ممالک جنوبیہ دن
 زیادہ امراض عینہ اولور . قیشک محاسنتی بالحاصہ اورمانلدہ آرمالیدہ .
 شبنم ، آغاجلرک یابراقلیہ چچکلرہ اک اینجہ وظریف بلورلر تعلیق
 ایدر ؛ بونلرک انعکاسات کبودیسی ایچندہ بیاض قارلرک زمینی اوزرندہ .
 چام و صنوبرلرک صیق وقویو اوراق و اغصانی قطیفہ کی رنگلر
 اکتساب ایلر . کچہ بو مناظر دہا زیادہ نوازشکار نظر و خیالدرہ مقمر
 کچہ لردہ صوتوق و بیاض او والر پک رنگین اولور . آغاجلر و آبدات
 اوستندہ قار انعکاسات خیالیہ یابارق پترسبورغ و موسقوہ کلیسالرینک
 قبلرینی اسرار انگیز بر حالہ ایلہ تنوچ ایدر . سیاهی لیل ایچندہ یلدیزلر
 انجمادک و یردیکی بر روتق ایلہ پیرلدار . اک مظلم کچہلر قارک بیاض
 انعکاسیلہ منوردہر . بوصورتدہ ضیا سمدن کلہ جک یردہ زمیندن چیقیور
 کیدر . دیگر طرفدن قار التماعات لیلیہ نک کافہ صفحاتہ آینہ انعکاسی
 اولور . روسیہدہ لیل شتابیہ اکلنچہلر ایچین اک مساعد بر زماندر .
 تیاترولردن ، بالورلدن چیقان کنج قادینلر کورکلرینہ بورونہرک آچیق
 قیزاقلرہ را کبا پترسبورغ جوارندہ کی آطلرہ کیدرلر . بورادہ سرعت ،
 برودت ، ظلمت کی اوج مختلف مؤثرلہ متحسس اولورلر . قیشک
 روسیہدہ ہان ہر یردہ مسامرات لیلیہ واردہر . کوبیلردہ وقت کچرمک
 ایچین طوبلانہرق شرقلر ، رقصارلہ اکلنیرلر .

قیش صوکی سمنهك اڪ مغموم و اڪ ناخوش بر آیدر . زمردین چارلر یرینه هر طرف بر چامور دریاسی حالنی آلیر . بهارک او کوزل قوقولرینه مقابل بوزلرک چوزولمه سندن متولد تحملکداز بر تمفن باشلار . روسیه ده بهار عینی زمانده طوبراق و صویه حیات ویرر . قارلرک آلتندن ییقامش بر حضارت نامیه چیقار . نظر تماشای پروزلو سطحلری ، ایرماقلری ، کوللری یکیدن کشف ایدر . لطیف بر زمزه خروشاننی . صوکه بهاردنبری سمدان قاردن باشقه بر شی یاغمادیقندن ایلک قطرات بهار بوبوک بر هیجان و ممنونیتله استقبال اولونور . بوهفته لرله حرارت و بیوستدن صوکره دوشن قطرات مائییهك ویردیکی حظه مشابه برشیدر . چوجوقلر یاغموری شرقیلرله سلاملایه رق بیان خوش آمدی ایدرلر . آرتق هر طرفده فیوض مزهره بهار کورولور ؛ صیحا ق مملکتیره قاچان قوشلر کلیر ؛ طبیعت بوتون اشکالی آلتنده دها زنده ، دها کچ اولور . انسان بوتون اشباح کائناتک تجدیدی مواجهه سنده تأثرات و انطباعاتک بازیچه سی کسلیلر . کویلیلر قیشک عزیمتی و بهارک عودتی صاف شرقیلرله شنا ایدرلر . مایسده هان هر طرفده اکلنجهلر اولور : مثلاً هر کس قورولره کیدر ؛ چارلر طولایلیر . حرارت شمس ، ایلیق روزکارلر ، انکشاف سما ، مناظر ربیع حیات تازه ویرر . او آغیر البسه لردن قورتولان وجود خفیفله رک کنجلمشه دوزر . لکن روس بهاری پک قیصه در . درحال صیفک حرارتی قائم اولور . سور بهارک پک آز مدت دوامی تأثیرینی تزیید ایدر . فیض نامی طبیعت آثارینی دها سریع کوسته ریر . چغنجی اکیکی تخمک بر قاچ هفته ایچنده بو بودیکنی ، صاراروب کاله کلدیکنی بر نظر ممنونیتله مشاهده ایلر . حاصلی بوراده هرشی انسال نباتیه ، الوان بهار ، سورترهر انطباعاتی دها شدتلی یاپار .

یاز روسیه به ممالک جنوبیه نك برچوق محاسنی كتیر. سمای مینا کون، لیال متوره، آفاقك بخار آلود شفافیتی، خنده نشار کونش، صباح واقشامك معطر سرنلیکی حاصلی بوتون اشباح محیطه دن متقطر نشئه صافی ایچنده انسان کنینی مسعود عد ایدر. شمالده کی لیال صیفك بوتون اینجه لککرینی تصویر ایده جك هیچ بر فیرجه یوقدر. کونش هان افك آلتیه اینر. بهارده کی غروبك لمعات لعلکونی یرینه صدفی رنگار قائم اولور. شماله دوغرو چیقلاچقه شفق، طلوع، غروب زماننده اولدینی کی مسافه دهده برلشیرلر. اویله بر حال که نه کوندوز، نه کیچه، نه شفق ونهده اسرار شام. آلتش درجه اوزرنده حیران اواخرنده کیچه هان یوق کیدر. صوگ بهارله برابر اغاجلرده، چایرلرده ایلك قراغی کورونمکه باشلار. کونلر قصه لیر؛ یایراقلر لرزان خزان. ارتق قوشلر پیدرپی هجرت ایدرلر. یاغمورلری متعاقبده طوپراق ینه قالین بر بیاض کفنه اورتولور.

بوتون بوتبدلاتی روسلر يك ابی حس ایدرلر. بوصولغون طبیعتك هیچ برآنانی، سمانك هیچ برانعکاسی، طوپراغك هیچ برکولکسی نظرلرندن قورتولامادینی کی قولاقلرندن نه بر صدا ونهده برزمزمه قاجابیلیر. تورکه نف دیرکه: «کوزلرم قیالی اولسه یالکز یایراقلرک حیشلدیسسی ایله موسمی یاخود سنه نك هانکی آینده اولدیغمیزی بیلیرم.» تصویر مواسم خصوصنده روس ادبایی شایات حیرت بر مهارته مالکدرلر. مواسمك تأثیری روسلرک طبیعت اساسیه سندهده مرئیدر. مواسم روسلرک الاستیقیتی تزئید ایتشدیر؛ برحس ویا فکر دن دیگر برحس وفکره ییوگ برسهولتله کچه بیلیرلر. روسلرده کورولن عدم انظامی ده مواسمه عطف ایتیلیر. ملکه ابداع روسلرده آز اولقله برابر شعر، رومان، رسم، موسیقی

کبی صنعتك شعبات مختلفه سنده غریب بر شخصیتی حائر در لر. روسلرك مزاجی ایله موسملرك آراسنده مشابهت واردر : هر ایکسی ده مفرط ، قولایلمقله برمنهاندن دیکرینه کچویرییورلر . روس روحی عطالتدن فعالیته ، ملایمتدن حدته ، اطاعتدن عصیان سهولتله کچر . هر شیده افراط . متعاقباً متوکل و غضوب ، بطی المشرب و حديد المزاج ، شن و مغموم ، لاقید و مختصر اولان روسیه احتمالک هر ملتدن زیاده برودت و حرارتك ، سکون و غیرطینتهك تحولاتی طایر . روس برفکر ، بر محرر ، بر مودا ، بر مقفی ایچین هیجانلر ایچنده قالیر . بوتایل حیات خصوصیه ده اولدینی کبی حیات عمومیه ده حکمفرمادر . حکومت بو کون آلقیشلادینی بر شیء ایرتسی کون منع ایدر . افراد ، جمعیت ، حکومت هپ ایکی منتهایه قوشارلر . نفسلرینه اعتماد ایتدکری زمان هر شیء قابل اجرا کورورلر ؛ فقط بونی بر دور عطالت و ضعف تعقیب ایدر که اووقته هر شیئه قارشی بر امیدسزلک ، بر فتور بسلرلر . روس مزاجنك بر چوق تصادیرلنك مفتاحی اقلیمده در . عینی شخصده انکار و ایمان لاقیدی و هیجان چاریشیر . بو موازنه سزلکك دائماً مفرط اولان اقلیملرله مناسبتی واردر . مناظر طبیعیهك اشکال مختلفه سی انسانلر اوزرنده بر نشانه براقش کیدر . دیگر طرفدن روسلرده کی قابلیت استمثالیه ، محبطه انطباق ، هر شیء سهولتله تقلید ایتک مزیتی ده ینه اقلیمه عطف اولونا بیلیر . بر روس کویلیسی صناعات مختلفه بی اجرا ایده بیلدیکی کبی قازاقلرده حرب و صلحک بوتون ایجاباتی ایفایه مستعددر . بوخصلت طبقه بالاده ده سربستانه انکشاف ایدر . کیفیت تطابق افکار ، اخلاق ، ادبیات حتی لسانده بیله کورولور . بو نقطه دن روسلر انکلیزلرك تماماً عسکیدر . قابلیت انحنای روسلرك ملکه غالبه سیدر . قومک بوتون نقائص و مزایای

کندیسندہ مند مجدر . بوتون افراطانی ، موازنہ سزلکری ، ضعف و ثباتی
 موانع بر انداز فطرتی ، مجدد جسارت نری ، آچیتی فکری ، شایان
 حیرت دستہ صنعتکاری ایله بویولک پی یئر مکملہ بررس آموز جیدر .

ماہدی وار

احمد شہید